

УДК 332.025

Бардаш С.В.

д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансового аналізу та контролю
Київський національний торговельно-економічний університет

Баранюк Ю.Р.

студент магістеріуму факультету обліку, аудиту та економічної кібернетики
Київський національний торговельно-економічний університет

СТАН ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ АУДИТУ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті досліджено проблеми розвитку інституту аудиту державних фінансів в Україні. Здійснено ретроспективний аналіз функціонування системи аудиту державних фінансів та визначено передумови його становлення. Оцінено ефективність роботи Рахункової палати України і Державної фінансової інспекції України та доведений суспільний ефект від їх функціонування.

Ключові слова: аудит державних фінансів, тіньова економіка, державна фінансова політика, ефективність роботи органу державного аудиту.

СОСТОЯНИЕ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ АУДИТА ГОСУДАРСТВЕННЫХ ФИНАНСОВ В УКРАИНЕ

Аннотация. В статье исследованы проблемы развития института аудита государственных финансов в Украине. Осуществлен ретроспективный анализ функционирования системы аудита государственных финансов и определены предпосылки его становления. Оценена эффективность работы Счетной палаты Украины и Государственной финансовой инспекции Украины и доведен общественный эффект от их функционирования.

Ключевые слова: аудит государственных финансов, теневая экономика, государственная финансовая политика, эффективность работы органа государственного аудита.

STATUS AND EFFECTIVENESS OF FISCAL SYSTEM AUDIT IN UKRAINE

Abstract. In the article the problem of government auditing institution in Ukraine. Retrospective analysis of the system of government auditing and defined conditions of its formation. The efficiency of the Accounting Chamber of Ukraine and the State Financial Inspection of Ukraine and brought social effects of their operation.

Keywords: audit of public finances, the shadow economy, state financial policy, efficiency of the public audit.

Вступ. Демократизація суспільно-економічного розвитку, глобалізаційні процеси, міжнародна економічна інтеграція, становлення цивілізованих ринкових відносин суттєво впливають на розвиток всіх економічних інститутів, в тому числі державного фінансового контролю. Це стосується також становлення інституту державного фінансового аудиту, який найбільшою мірою відноситься до діяльності Рахункової палати України та Державної фінансової інспекції України (далі – ДФІ України) [1]. Своєчасне виявлення порушень бюджетного процесу надасть змогу забезпечити економічне зростання держави.

Світова практика свідчить, що правильно організована система державного фінансового контролю забезпечує досягнення раціональності у ході формування, розподілу, володіння і використання активів державою.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років, які стосуються обраної тематики, свідчать про високий інтерес наукової спільноти. Зокрема, С.В. Бардаш, Є.В. Мних, М.О. Никонович, Н.С. Барабаш, О.Т. Олендій, К.О. Назарова та інші досліджували проблеми організації і методики державного фінансового аудиту. Дослідження концептуальних засад формування єдиної системи державного фінансового контролю в Україні, у тому числі державного аудиту проводили Ю.Б. Слободяник, П.С. Петренко, В.К. Симоненко та інші.

Дискусія навколо реформування системи аудиту державного сектору економіки спостерігається протягом останніх 15 років, але лише зараз вона вийшла за межі експертного середовища і стала предметом обговорення широких кіл наукового товариства та громадськості.

Постановка завдання. Метою дослідження є оцінка стану функціонування системи аудиту державного сектору національної економіки України. Поставлена мета передбачає вирішення наступних завдань:

- встановити передумови та етапи становлення та розвитку аудиту державних фінансів в Україні;
- встановити стан функціонування органів, які проводять аудит державних фінансів;
- оцінити ефективність системи аудиту державних фінансів в Україні.

Методологічною основою дослідження є діалектичний метод, який полягає у здійсненні дослідження розвитку і становлення державного фінансового аудиту, його зв'язку з іншими формами контролю, здійснюваними державою; системний аналіз фінансово-економічних процесів, який полягає у дослідженні державного фінансового аудиту у системі відносин, які виникають між економічними суб'єктами; методи ретроспективного і порівняльного аналізу досвіду організації державного фінансового аудиту; узагальнення, яке полягає в підсумуванні результатів і розробленні пропозицій із удосконалення системи державного фінансового аудиту.

Результати. Тривалий період розвитку системи контролю державних фінансів в Україні за радянських часів характеризувався низкою позитивних і негативних аспектів. Позитивні риси полягали у націленості контролю на максимальну дієвість і ефективність, у його плановості. Недоліком була відсутність узгодженості функціонування численних контролюючих органів, що заважала оперативності та результативності контрольно-ревізійної роботи в цілому [3].

З проголошенням незалежності в Україні розпочався процес формування системи державного фінансового контролю, яка мала б забезпечувати нагляд за фінансово-економічною діяльністю суб'єктів бюджетного процесу. Система державного фінансового контролю в Україні почала своє зародження з отриманого від СРСР контрольно-ревізійного управління, яке підпорядковувалося Міністерству фінансів, керівник якого був в складі уряду.

Радикальні реформи правового та економічного характеру у сфері господарювання, що пов'язані з переходом України до ринкових відносин, на жаль, призвели до значного зростання правопорушень у сфері господарювання та зростання рівня тіньової економіки. Так, розрахунки, що виконані на підставі даних про споживання електроенергії, свідчать, що обсяги вироблюваної продукції і доданої вартості у тіньовому секторі складають приблизно половину валового внутрішнього продукту [1].

Головними причинами приховування окремими суб'єктами господарювання частини економічних операцій, що сприяють розвитку тіньової економіки в Україні, на нашу думку, є і залишаються:

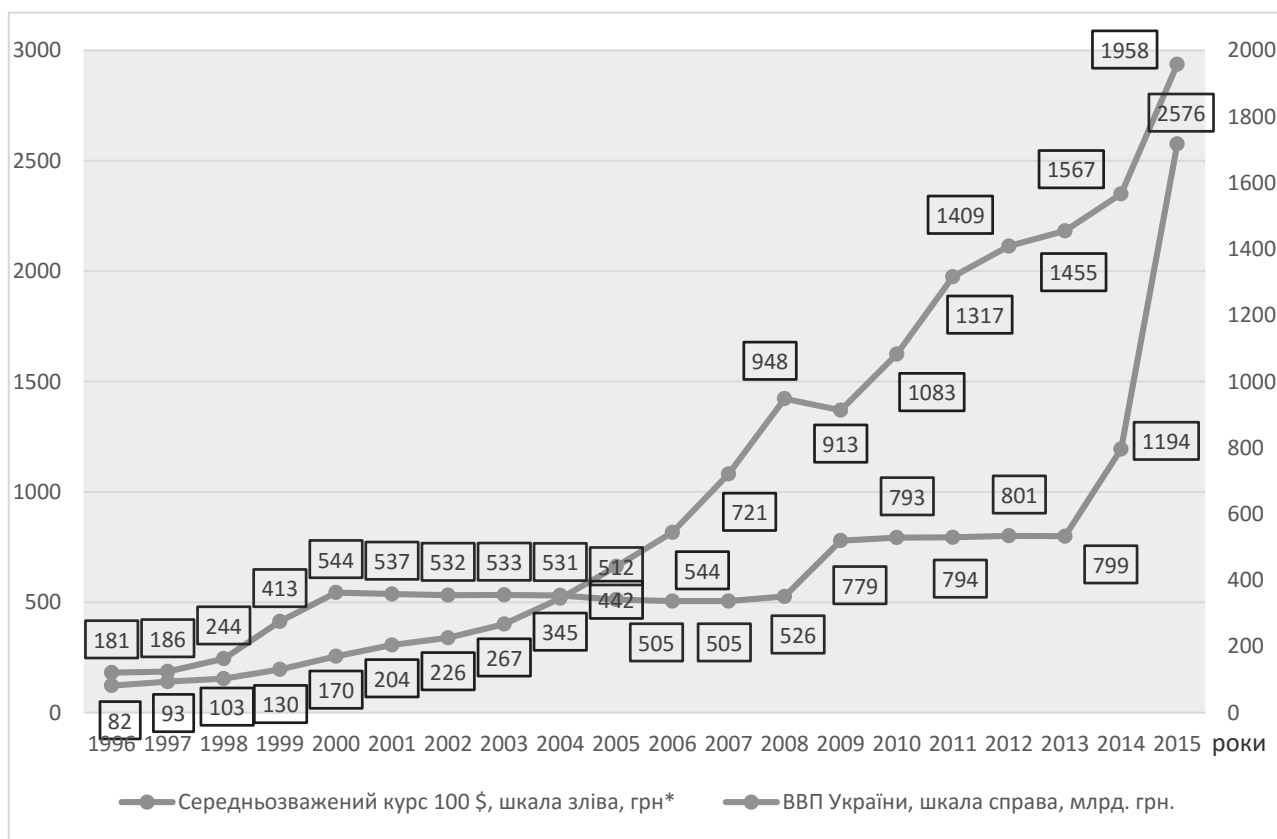
- недосконалість діючої законодавчої бази, у тому числі податкового законодавства;
- правовий нігілізм багатьох суб'єктів господарювання як реакція на нестабільне і недосконале законодавство;
- відсутність інвестиційних альтернатив для тіньових капіталів і зацікавленості в їх вкладенні в офіційний сектор економіки [2].

Для зменшення рівня тіньової економіки уряду зарубіжних країн вдаються до зменшення податкового навантаження і посилення санкцій до порушників податкового законодавства. Однак, для прийняття відповідних рішень потрібно оцінити вплив даних факторів на податкові надходження до держави.

Для економіки України, на нашу думку, найбільш дієвим способом забезпечення виходу з тіньової економіки є удосконалення форм і методів існуючої системи державного фінансового контролю. Це має відбуватися з урахуванням низки факторів, зокрема, нестабільності національної економіки, постійних інфляційних процесів, зростання національного валового внутрішнього продукту і доходів тільки за рахунок девальвації національної валюти (рис. 1).

Зміна валового внутрішнього продукту і курсу гривні, про що свідчать дані рис. 1, дозволяє оцінити зростання обсягу вироблених товарів і послуг на території України у порівнянні зі зміною курсу національної валюти. Випередження темпів зростання обсягу ВВП у порівнянні з курсом гривні, яке спостерігалось в 2007-2014 рр., свідчить про економічне зростання і можливий ефект від зростання фіскального навантаження. За такої

ситуації боротися з тіньовою економікою необхідно регулюючими методами. У періоди економічного спаду або перевищення темпів інфляції над темпами зростання ВВП, доцільно застосовувати соціально-орієнтовану податкову політику, тобто зменшувати ставки оподаткування, шукати нові бази оподаткування і посилювати санкції за ухилення від сплати податкових платежів.

*обчислюється за методикою співвідношення номінального і реального ВВП України

Рис. 1. Динаміка зміни обсягу номінального ВВП України і курсу гривні за 1996-2015 роки [5]

Наступним фактором, який слід враховувати є те, що коригування податкового навантаження на бізнес у сторону його зменшення сприяє зростанню валового внутрішнього продукту в Україні, внаслідок чого зростають доходи держави. Слід відзначити, що існує певний лаг у часі від моменту скорочення фіскального навантаження і отримання приросту ВВП. Для прикладу, на рис. 2 можна спостерігати скорочення рівня перерозподілу через бюджет ВВП в 1996-2004 рр., що призвело до зростання реального виробництва в Україні в 2000-2008 рр.

На нашу думку, це було обумовлено впливом низки макроекономічних чинників, але державне регулювання також сприяло економічному зростанню. Раціональний перерозподіл ВВП дозволяє зменшити негативний ефект від зміни навантаження на бізнес як для держави, так і для платника податку.

Рівень розподілу валового внутрішнього продукту через зведений бюджет України (не враховуючи кошти Пенсійного фонду України) складає на рівні 30% за останні роки [6]. Рівень перерозподілу ВВП через бюджет відображає обсяг фінансових ресурсів держави, які перерозподіляються через систему державних фінансів, і свідчить про рівень централізації фінансової системи держави. З іншого боку, масштаби перерозподілу ВВП через зведений бюджет є одним з основних факторів, що впливають на темпи економічного розвитку країни [7].

Останній фактор, що підлягає врахуванню, це те, що часті зміни законодавства з метою запровадження нових форм і джерел формування фінансових ресурсів державою мають

негативний вплив на дотримання економічними суб'єктами норм господарювання та оподаткування.

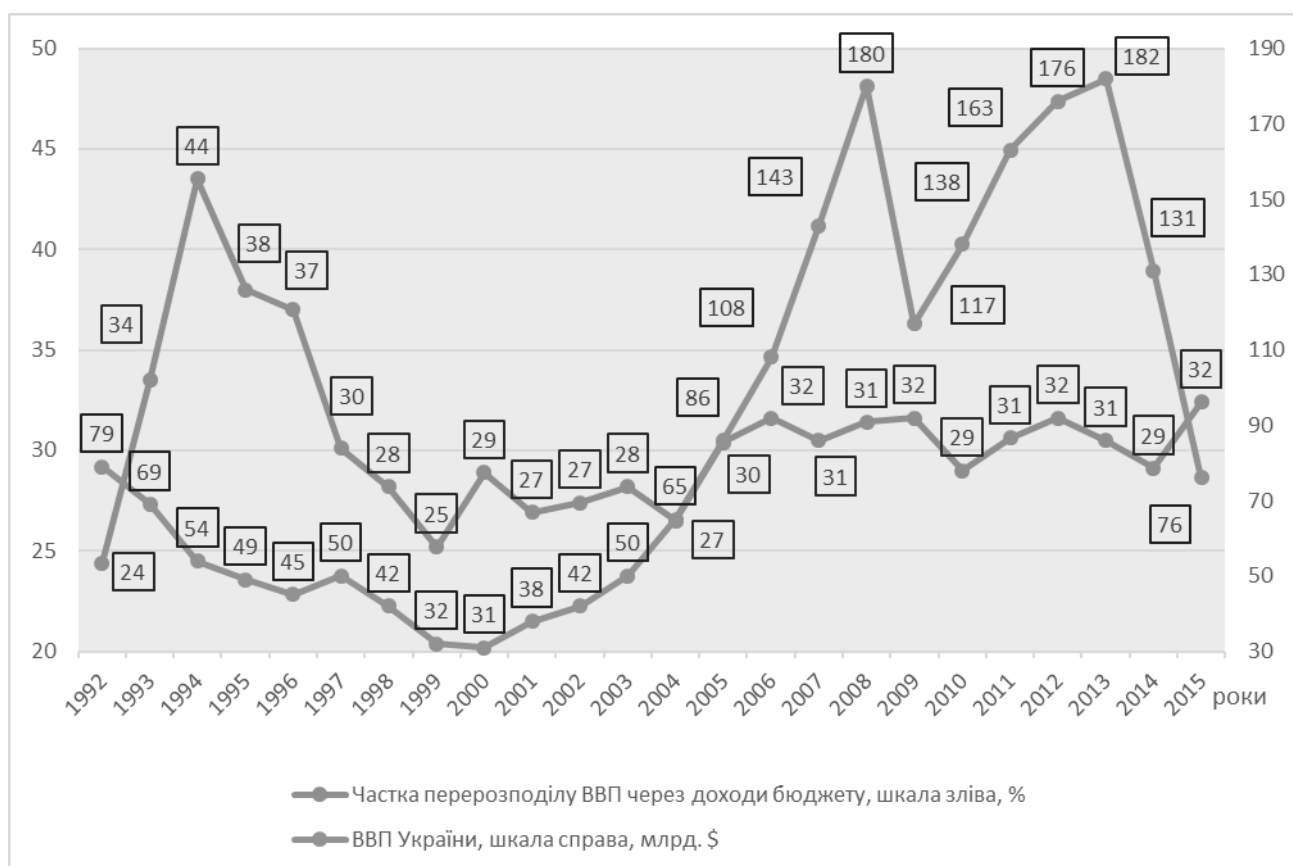

Рис. 2. Динаміка зміни обсягу реального ВВП України і частки перерозподілу через доходи зведеного бюджету за 1992-2015 роки [5]

Таким чином, на даний момент сформувалися наступні передумови становлення і розвитку державного аудиту (рис. 3).

Рис. 3. ПЕРЕДУМОВИ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ В УКРАЇНІ [3, с. 61]

Враховуючи тематику даного дослідження, найбільший інтерес складатимуть суспільно-економічні передумови становлення і розвитку державного аудиту, визначені Ю.Б. Слободяник [3, с. 61], та уточнені нами, зокрема:

- перехід до економіки знань і сталого розвитку з усвідомленням необхідності застосування відповідних методів державного управління;
- перманентна модернізація системи управління державними фінансами;
- перехід до транспарентного функціонування окремих сфер державного управління;
- трансформація інститутів громадянського суспільства;
- розробка та поступове запровадження механізму середньострокового бюджетного планування і прогнозування, орієнтованого на пріоритетні завдання.

На нашу думку, найбільш вагомою передумовою становлення і розвитку державного аудиту у період переходу на ринкові відносини з проголошенням незалежності України була необхідність збереження певної міри втручання держави в економіку, тому що ринок та ринкові відносини не гарантують збалансованості економічного, політичного та соціального розвитку країни. По-перше, докорінні структурні зміни економіки, розв'язання цілої низки глобальних проблем можливі не на основі ринкових стимулів, а лише за рахунок державного програмування. По-друге, багато чого ринок регулює недосконало. Зокрема, він не в змозі розв'язати соціальні проблеми, а також проблему розвитку невиробничої сфери. Тому скрізь застосовують вмонтовані регулятори, що коригують дію ринку. Нідє у світі не існує ринкової саморегуляції у чистому вигляді, навіть у такій лібералізованій країні, як США. Однак в даному випадку важливо не впасти в іншу крайність – це здійснення тотального державного контролю. Адже контроль не повинен бути ні недостатнім, ні надмірним [2, с. 11-12].

Зауважимо, що до переліку органів виконавчої влади, уповноважених здійснювати державний контроль у відповідних сферах господарювання, входить близько 30 суб'єктів контролю, 18 з них наділені правом безпосередньо накладати адміністративні санкції. Як зазначає Н.Г. Виговська, в середньому протягом 1995-2005 рр. суб'єктів господарювання перевіряли близько 10-15 разів на рік [13].

Система державного фінансового контролю та органи, що його здійснюють, розглядали Ю.Б. Слободяник [3, с. 41], І.А. Ангеліна [14, с. 11], а також інші науковці, проте, у зв'язку з реструктуризацією системи органів державної влади, їх дослідження частково втратили свою актуальність. На сьогодні в Україні система державного фінансового контролю представлена наступними органами, які мають певні контрольні повноваження (рис. 4).

Рис. 4. Види державного фінансового контролю та органи, що його здійснюють
[розроблена авторами].

Даний поділ суб'єктів державного фінансового контролю за його видами, який представлений на рис. 4, відображає підзвітність структурних утворень в залежності від

органу підпорядкування. Враховуючи конституційний лад в Україні, слід відзначити, що вищим органом фінансового контролю в Україні являється Рахункова палата України, яка безпосередньо підпорядковується і звітується Верховній Раді України. Тому її робота повинна ґрунтуватися першочергово на принципах незалежності, законності, результативності, гласності, об'єктивності і плановості, які задекларовані у 1977 році Лімською конференцією.

Обраний Україною євро-інтеграційний шлях і членство Рахункової палати України з 1998 р. в Світовій організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI), а в 1999 році здобуття членства в Європейській організації вищих органів фінансового контролю (EUROSAI) [11], ставить перед Україною багато завдань, пов'язаних з ефективною організацією системи аудиту державних фінансів. Як уже зазначалося раніше, органами, які мають повноваження на здійснення аудиту державного сектору національної економіки є Рахункова палата України і ДФІ України.

Рахункова палата України, яка створена у 1996 році, була покликана забезпечити ефективний і дієвий контроль за державними фінансами в Україні, яка з моменту свого створення повернула доходів в бюджет понад 250 млрд. грн. шляхом виявлення зловживань. Якщо врахувати той факт, що порушення виявлялися в періоди з різними макроекономічними умовами, тобто меншого рівня і "сильнішої" національної валюти, то їх сума на теперішній час складатиме на понад 1 трлн. грн., враховуючи обсяги порушень, коли вартість, наприклад, 1 долара США в 2000-х роках становила на рівні 2 гривень. Динаміку виявлених порушень за 2006-2013 рр., відображена на рис. 5.

*Пропонується скоротити чисельність персоналу Рахункової палати України, відповідно до [12]

Рис. 5. ДИНАМІКА ЧИСЕЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ, ОБСЯГИ ВИЯВЛЕНИХ ПОРУШЕНЬ РАХУНКОВОЮ ПАЛАТОЮ УКРАЇНИ ТА ВИТРАТИ НА НЕЇ ЗА 2006-2015 РР. [10, 21]

Згідно даних рис. 5 найбільшу суму порушень було виявлено в 2010 р., що можна пояснити наявністю багатьох факторів впливу, основні з яких, це інфляційні процеси у 2008-2009 рр., коли відбулася девальвація національної валюти, а також зростаючий реальний ВВП, що позначилося на обсягу доходів і видатків державного бюджету.

Скорочення обсягу виявлених порушень після 2010 р. можна пояснити позбавленням права Рахункової палати України проводити аудит доходної частини державного бюджету, що зменшило обсяг її діяльності, і після рішення Конституційного суду в 2013 р. на користь

повернення повноважень з контролю доходів знайшло своє відображення на прирості обсягу виявлених правопорушень у 2013 р. на 38 % у порівнянні з аналогічним періодом 2012 р.

Виявлені порушення можна оцінювати по різному, але на особливу увагу, заслуговує методика озвучена Головою Рахункової палати 1996-2011 рр. В.К. Симоненко, який оцінив ефективність діяльності Рахункової плати України шляхом зіставлення витрат на одного працівника і суми виявлених порушень у процесі своєї діяльності (рис. 5). Так, В.К. Симоненко зазначив: "... у нас в штаті 479 чоловік, на кожного співробітника в середньому витрачено близько 100 тис. грн. І в той же час на кожного припадає по 80 млн грн. виявлених порушень. Ось вам і ефективність ..." [9].

Наведена думка відображає певну щільність зв'язку між чисельністю апарату Рахункової палати України і результатами діяльності та вкрай негативно може позначитися у контексті новоприйнятого Закону України "Про Рахункову палату" [12], згідно якого, штат працівників планується скоротити з 550 до 401 особи.

Відповідно до методики, запропонованої В. К. Симоненком, проаналізуємо діяльність працівників Рахункової палати України у 2007-2013 рр. (табл. 1).

Таблиця 1

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ УКРАЇНИ*

Показник/рік	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Виявлені порушення в розрахунку на 1 працівника (1), млн. грн.	26,7	25,2	44,9	65,9	51,1	28,4	37,1	-
Витрати на Рахункову палату в розрахунку на 1 працівника (2), млн. грн.	0,124	0,15	0,113	0,135	0,143	0,163	0,206	0,149
Коефіцієнт ефективності витрат ($К_{еф} = (1) / (2)$)	215,3	168	397,3	488,1	357,3	174,2	180,1	-

Джерело: Рис. 5

Показники табл. 1 надають підстави стверджувати, що найбільш ефективною робота Рахункової палати України у розрізі досліджуваного періоду була в 2010 р., коли доходи перевищували витрати на Рахункову палату України в 488,1 раза, а найгірша ситуація була в 2008 році, коли цей показник становив 168 разів.

Слід відзначити, що 2008 рік характеризується приростом працівників на 39 осіб, що позитивно позначилося на виявлених порушеннях в 2009-2010 рр. Безумовно, це не визначальний фактор, який вплинув на позитивну тенденцію в наступних трьох роках, але скорочення працівників у 2015 році матиме той же ефект, що і у 2010-2012 рр. у розрізі виявлених порушень.

На нашу думку, основою для підвищення ефективності діяльності Рахункової палати України повинно бути зростання видатків на неї і розширення персоналу за принципом кривої Лаффера, яка відображає оптимальне податкове навантаження на бізнес з найбільшим зиском для держави. Яскраво довів нераціональність скорочення видатків на Рахункову палату України Р.М. Магута, який у Комітеті Верховної Ради України з питань бюджету 25 березня 2015 року у ході обговорень законопроекту "Про Рахункову палату" заявив: "Дешевий аудитор – це корумпований чиновник" [8].

Проаналізувавши роботу Рахункової палати України, здійснимо за обраною методикою оцінку роботи ДФІ України.

ДФІ України у ході своєї діяльності охоплює перевітками колосальну суму фінансових ресурсів, яка перевищила 67 % номінального ВВП України за 2014 рік. Динаміка обсягів охоплених фінансових ресурсів органами ДФІ [4] відображена на рис. 6.

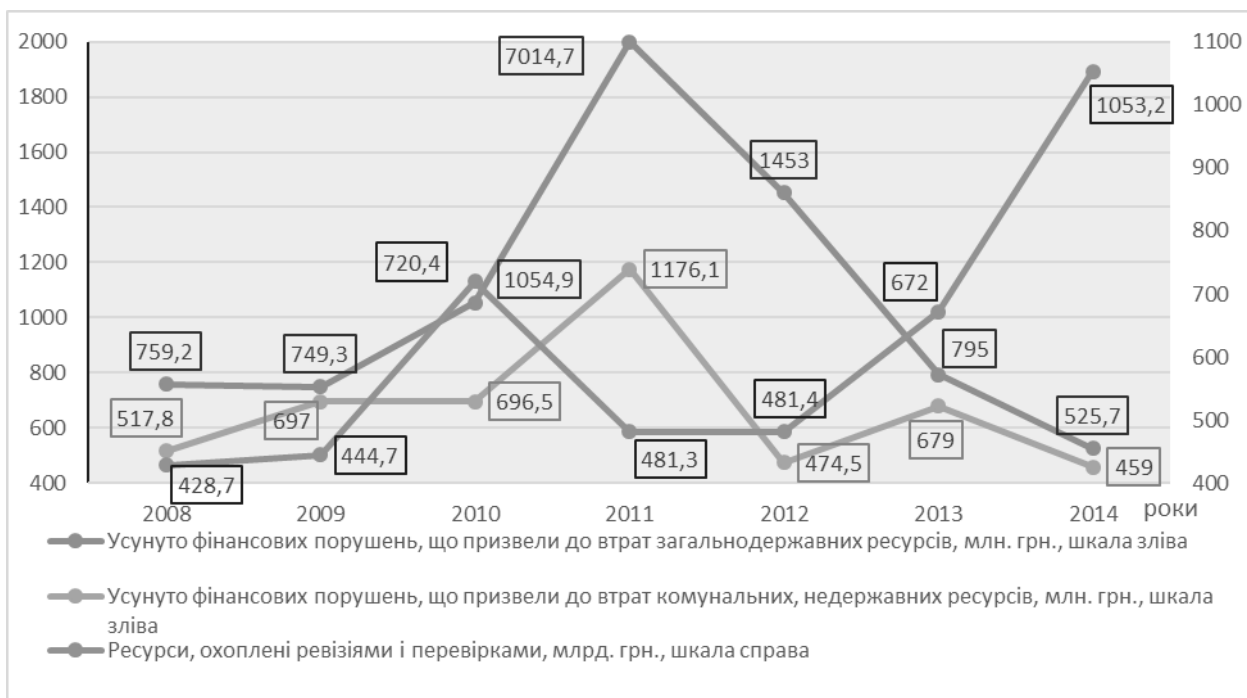

Рис. 6. РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ДФІ УКРАЇНИ У 2008-2014 РР.

В ході проведених перевірок і ревізій ДФІ України вдалося виявити фінансові порушення, що призвели до втрат ресурсів (рис. 7).

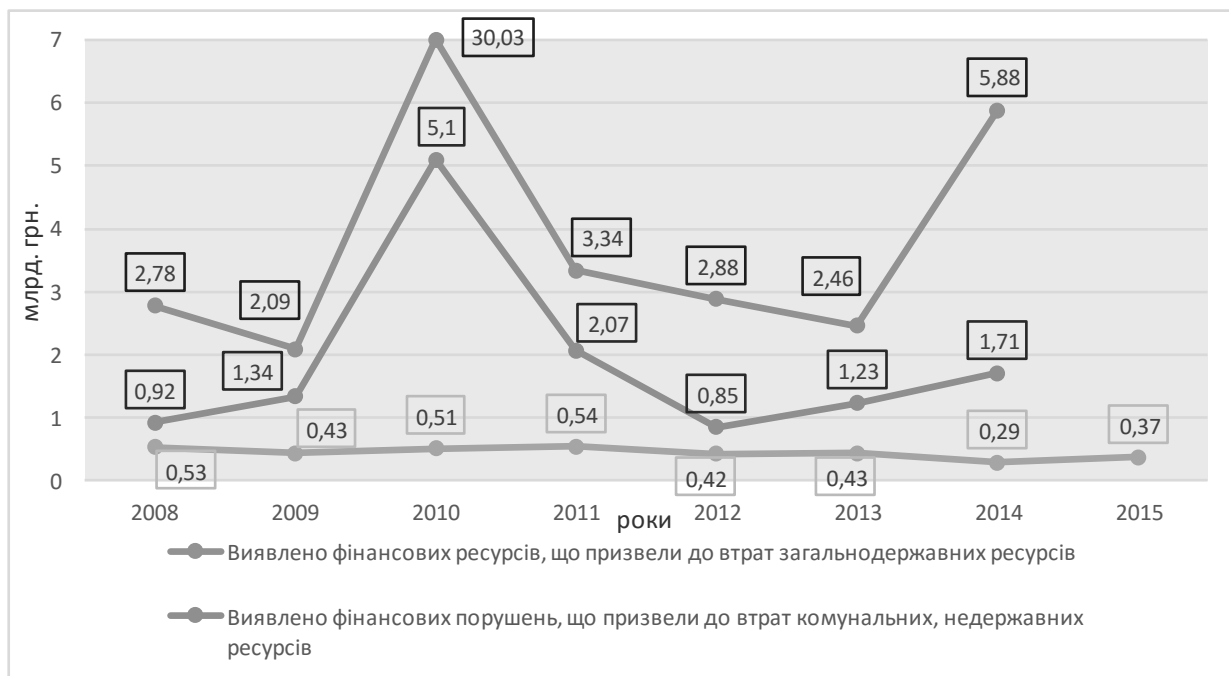

Рис. 7. ДИНАМІКА ВИЯВЛЕНИХ ФІНАНСОВИХ ПОРУШЕНЬ ДФІ УКРАЇНИ ТА ВИТРАТ НА ЇЇ УТРИМАННЯ [4; 10]

Слід відзначити, що Державна фінансова інспекція України і Рахункова палата України виявили максимальні суми порушень в 2010 році, що може бути обумовлено девальвацією національної валюти в кінці 2008 року, що отримало відображення з певним лагом у часі і певною мірою вплинуло на збільшення суми зловживань. Іншою причиною були значне зростання обсягу видатків на підготовку до проведення Чемпіонату “ЄВРО 2012”, які були пов’язані з обмеженими часовими “рамками”.

Частину виявлених фінансових порушень в 2010 році вдалося усунути силами і засобами ДФІ України в 2011 році (рис. 6). Спостерігалася певна кореляцію зв’язку між виявленими ДФІ України і усунутими фінансовими порушеннями. За інформацією рис. 6, 7 можна зробити висновок, що в середньому 30-40 % фінансових порушень усувається самою ДФІ України, а решта знаходяться у невідомому для суспільства стані.

Слід відзначити, що на виявлення і усунення фінансових правопорушень працює в середньому 5000 працівників ДФІ України, що і є джерелом значного обсягу витрат на утримання ДФІ України (рис. 7).

Проаналізувавши виявлені порушення, усунуті порушення і витрати на ДФІ України нами проведений коефіцієнтний аналіз впливу зміни цих факторів на ефективність її роботи (табл. 2).

Таблиця 2

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ДЕРЖАВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ІНСПЕКЦІЇ УКРАЇНИ*

Показник/рік	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Коефіцієнт ефективності витрат відносно виявлених порушень	7,04	7,99	68,9	9,91	9,0	8,72	26,65
Коефіцієнт ефективності витрат відносно усунутих порушень	2,42	3,37	3,44	15,12	4,61	3,44	3,47

Джерело: Рис. 6, 7

Отже, з табл. 2 можна помітити зростання коефіцієнта ефективності витрат відносно виявлених порушень у 2010 і 2014 роках, і зростання коефіцієнта ефективності витрат відносно усунутих порушень в 2011 році, що є наслідком виявлених порушень в 2010 році.

Оцінюючи отримані показники діяльності Рахункової палати України і ДФІ України, слід зазначити про їх позитивний і значний економічний ефект від їх функціонування. Проводячи компаративну оцінку розрахованих показників, слід констатувати факт, що ефективність діяльності Рахункової палати України перевищує ефективність ДФІ України з року в рік від 50 разів (табл. 1, 2), зумовлюючи цим інтерес держави до їх розвитку.

Висновки. Аналізуючи стан та ефективність функціонування системи аудиту державних фінансів встановлено, що діяльність Рахункової палати України має більший коефіцієнт ресурсовіддачі у порівнянні з ДФІ України.

Враховуючи досвід систем державного фінансового контролю зарубіжних держав, а також реалії діяльності Рахункової палати України і ДФІ України, на нашу думку, удосконалення системи аудиту державних фінансів доцільно було б здійснювати у напрямках:

- 1) подальшого вдосконалення правового забезпечення діяльності органів аудиту державних фінансів;
- 2) використання позитивного світового досвіду організації фінансового урядового і парламентського контролю;
- 3) надання Рахунковій палаті України повноважень з накладання штрафних санкцій з метою підвищення її функціональності;
- 4) забезпечення професійної підготовки кадрів;
- 5) вдосконалення механізму аудиту ефективності.

Верховній Раді України доцільно розглянути питання збільшення розміру фінансування Рахункової палати України як вищого органу фінансового контролю, що, в свою чергу, надасть можливість створення належного кадрового забезпечення і підвищення

ефективності контролю за державними фінансовими ресурсами місцевих органів влади і самоврядування.

Список використаних джерел:

1. Мних Є. В. Державний фінансовий аудит: методологія та організація: монографія / Є.В. Мних, С.В. Бардаш, М.О. Никонович, Н.С. Барабаш, К.О. Назарова, О.Т. Олендій. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 318 с.
2. Бардаш С. В. Контроль діяльності суб'єктів господарювання: гіпотези та версії порушень: монографія / С. В. Бардаш. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008.
3. Слободяник Ю. Б. Формування системи державного аудиту в Україні: монографія / Ю.Б. Слободяник – Суми: ФОП Наталуха А. С., 2014. – 322 с.
4. Аналіз стану та динаміки діяльності Державної фінансової інспекції України за 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 роки. Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua>
5. Аналіз стану та динаміки зміни обсягів валового внутрішнього продукту України за період 1990-2015 рр. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
6. Сибірянська Ю. В. Нова модель податкової системи України: перерозподіл податкового навантаження / Ю.В. Сибірянська, М.Б. Кондратенко // Науковий вісник. Бізнесінформ. – Вип. №7. - 2014. – С. 276-283. Режим доступу: <http://www.business-inform.net>
7. Серебрянський Д. М. Оцінка рівня та ефективності перерозподілу ВВП через публічний сектор економіки України / Д.М. Серебрянський, А.М. Вдовиченко, А.І. Зубрицький // Науковий вісник. Науково-дослідний інститут фінансового права. – 2014. – С. 1-16. Режим доступу: <http://ndi-fr.asta.edu.ua/files/doc/publications/osinka-rivn-efekt-sereb.pdf>
8. Діяльність Рахункової палати: шляхи законодавчого реформування: стенограма комітетських слухань. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://budget.rada.gov.ua>
9. Бойко В. РБС: Новини економіки України / В. Бойко // Інформаційне агенство України. - К.: 13.04.2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rbc.ua/ukr/interview/v_simonenko_byudzhethnoy_sisteme_ukrainy_neobhodimo_glubokoe_stats_ionarnoe_lechenie_13042010
10. Про державний бюджет на 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 р.: Закон України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua>
11. Аналіз стану та динаміки діяльності Рахункової палати України за 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 роки. Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua>
12. Про Рахункову палату: Закон України від 02.07.2015 р. №576/8-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/576-19>.
13. Виговська Н.Г. Господарський контроль в Україні: теорія, методологія, організація : монографія / Н.Г. Виговська. – Житомир : ЖДТУ, 2008. – 532 с.
14. Ангеліна І.А. Проблеми і перспективи формування єдиної системи державного фінансового контролю в Україні / І.А. Ангеліна // Фінанси, банки, інвестиції – 2 – 2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://fbi.crimea.edu/arhiv/2014/nv_2-2014/002angelina.pdf

30.11.2015

УДК 658:005.5

Боковець В.В.

к.е.н, доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

Далевська Л.А.

здобувач освітнього ступеня «бакалавр»

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК ІНДИКАТОРА ВАРТІСТІ ПІДПРИЄМСТВА В РИНКОВИХ УМОВАХ

Анотація. У статті розглянуто основний процес функціонування корпоративного управління. Проаналізовано фактори впливу корпоративного управління на вартість підприємства та сучасні моделі корпоративного управління в економіці. Виявлено, що у процесі корпоративного менеджменту проявляється суперечність функцій володіння та управління діяльністю корпорації через розходження інтересів власників і менеджерів. Розглянуто чотири основні принципи